

Sygn. akt I C 908/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Tarnowie, I Wydział Cywilny

w składzie :

Przewodniczący: SSO Barbara Grodkowska

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Cieśla

po rozpoznaniu w dniu 09 marca 2017 r. w Tarnowie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. L.

przeciwko D. P.

o zapłatę 192.500,00 zł

I. zasądza od pozwanej D. P. na rzecz powódki A. L. kwotę 50.000,00 USD (pięćdziesiąt tysięcy USD 00/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie poczynszy od dnia 19 lipca 2016 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanej D. P. na rzecz powódki A. L. kwotę 13.724,00 zł (trzynaście tysięcy siedemset dwadzieścia cztery złote 00/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania w tym 7.200,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III. nakazuje ściągnąć od pozwanej D. P. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Tarnowie kwotę 3.118,00 zł (trzy tysiące sto osiemnaście złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania od których powódka była zwolniona.

sygn. akt I C 908/16

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 15 marca 2017 roku

W pozwie skierowanym przeciwko D. P., powódka A. L. domagała się zasądzenia od pozwanej na swoją rzecz kwoty 50 000 USD wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 lipca 2016 roku oraz zasądzenia kosztów procesu według norm przepisanych.

W treści uzasadnienia wskazała, że otrzymała w spadku ze Stanów Zjednoczonych kwotę 139 925,49 USD oraz kwotę 4 946,05 USD. Pieniądze zostały ulokowane na rachunku w banku (...) S.A. w Polsce. Został on założony na dwie osoby, a to powódkę oraz jej córkę – pozwaną D. P.. Powódka zdecydowała się na wspólny rachunek bankowy z córką, albowiem razem mieszkały i uważała, że istnieje potrzeba, aby córka miała dostęp do rachunku, gdyby powódka ze względu na stan zdrowia lub wiek nie była w stanie opuścić domu. Powódka podkreśliła, że rachunek został założony wyłącznie w celu wpłacenia sumy pieniężnej otrzymanej w drodze spadku.

Powódka podała, że rozdysonowała środkami pieniężnymi pomiędzy dzieci oraz na remont domu. Na przedmiotowym rachunku pozostała kwota 50 000 USD, którą w dniu 29 października 2015 roku bez zgody powódki wybrała pozwana. Powódka bezskutecznie w formie ustnej i pisemnej zwracała się do córki o zwrot podjętej kwoty.

Pozwana początkowo domagała się oddalenia powództwa w całości, ale na rozprawie w dniu 9 marca 2017 roku reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika uznała powództwo co do kwoty należności głównej, to jest 50 000 USD. Wnosiła o oddalenie powództwa w zakresie odsetek za opóźnienie oraz oddalenie wniosku powódki o zwrot kosztów postępowania, a także żądała zasądzenia od powódki kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na uzasadnienie swojego stanowiska pozwana wskazała, że wraz z powódką są współwłaścicielami rachunku bankowego, na który została przelana kwota ok. 139 000 USD. Pozwana miała zatem pełne prawo do rozporządzania środkami znajdującymi się na tym rachunku. Ponieważ zauważyła, że z rachunku stanowiącego współwłasność dochodziło do wypłat dużych kwot gotówki, powzięła obawy, że do wypłat dochodziło w wyniku działania osób trzecich, przy wykorzystaniu podeszłego wieku powódki. Pozwana dokonała przelewu kwoty 50 000 USD na inny rachunek mając na celu jedynie dobro pozwanej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka A. L. jest matką pozwanej D. P.. Poza pozwaną ma jeszcze dwóch synów.

Powódka przez wiele lat mieszkała i pracowała w Stanach Zjednoczonych Ameryki. W 2014 roku powódka wróciła do Polski i zamieszkała wraz z córką D. P..

Powódka odziedziczyła spadek po osobie, którą opiekowała się podczas pobytu w USA. Kiedy powzięła tę informację zdecydowała się założyć konto walutowe w celu ulokowania sumy pieniężnej otrzymanej w drodze spadkobrania. Powódka poprosiła córkę o pomoc w założeniu konta bankowego.

Dowód: zeznania powódki (k. 62), zeznania pozwanej (k. 63).

Ostatecznie powódka i pozwana zostały współposiadaczami rachunku bankowego w walucie USD prowadzonego przez (...) S.A. w W. o numerze (...).

W ramach tego rachunku zgromadzone zostały wyłącznie środki pieniężne stanowiące własność powódki i pochodzące ze spadku nabytego przez powódkę w USA. Z tego tytułu na przedmiotowy rachunek bankowy została przelana kwota 139 925,49 zł w dniu 19 marca 2014 roku oraz kwota 4 946,05 zł w dniu 3 lipca 2014 roku.

Dowód: zeznania powódki (k. 62), zeznania pozwanej (k. 63), historia rachunku bankowego za okres od 31.01.2014 do 27.10.2015 r. i od 01.10.2015 do 22.06.2016 r. (k. 6-8), potwierdzenie realizacji czeku na kwotę 139.925,49 USD (k. 9), potwierdzenia realizacji czeku (k 10).

Kilka razy powódka wyraziła zgodę, aby pozwana wybrała określoną kwotę z konta. W dniu 29 października 2015 roku pozwana bez wiedzy i zgody powódki dokonała przelewu kwoty 50 000 USD z rachunku, którego była współposiadaczem z matką na nowo utworzony rachunek bankowy, który należał wyłącznie do niej i do którego matka nie miała dostępu.

Końcem 2015 roku powódka zorientowała się, że z konta zniknęła suma 50 000 USD. W wyniku interwencji w oddziale banku powzięła informacje, że pieniądze zostały przelane przez córkę na jej nowy rachunek bankowy. Powódka kilkakrotnie prosiła córkę o zwrot pobranej kwoty, jednak nie przynosiło to żadnego rezultatu.

Dowód: zeznania powódki (k. 62), zeznania pozwanej (k. 63), historia rachunku bankowego za okres od 31.01.2014 do 27.10.2015 r. i od 01.10.2015 do 22.06.2016 r. (k. 6-8), zestawienie operacji nr 109 dokonanej dnia 29.10.2015 r. (k. 11).

W dniu 4 lipca 2016 roku pełnomocnik powódki wezwał pozwaną do zwrotu kwoty 50 000 USD w terminie 7 dni od daty otrzymania pisma na rachunek bankowy, z którego kwota została pobrana. Wezwanie do zapłaty zostało doręczone pozwanej w dniu 11 lipca 2016 roku.

Dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 4.07.2016 r. wraz z dowodem nadania i doręczenia przesyłki (k 12-13).

Pozwana dotychczas w ogóle nie rozliczyła się z powódką z podjętych ze wspólnego rachunku środków pieniężnych. Nie proponowała ani powódce, ani jej pełnomocnikowi zwrotu pobranej kwoty. Jedyne okazywała matce wyciągi ze swojego rachunku, na którym umieściła kwotę 50 000 USD, aby pokazać, że nadal pieniądze są w jej posiadaniu

Dowód: zeznania powódki (k. 62), zeznania pozwanej (k. 63).

Powyższy stan faktyczny ustalony został przez Sąd na podstawie wyszczególnionych powyżej dowodów z dokumentów, które uznano za autentyczne i wiarygodne. Ich treść i forma nie budziły zastrzeżeń i wątpliwości. Nie ujawniły się też takie okoliczności, które należałoby brać pod uwagę z urzędu, a które podważałyby wiarygodność tej kategorii dowodów i godziły w ich moc dowodową, a i strony również nie kwestionowały tych dokumentów. Sąd ustalił stan faktyczny także na podstawie zeznań stron postępowanie, które były zgodne i spójne. Zauważyć trzeba, że powyższe okoliczności nie były sporne pomiędzy stronami. Ponadto pozwana uznała powództwo do należności głównej, co związane było z potwierdzeniem przez nią podstawy faktycznej powództwa. W konsekwencji okoliczności te Sąd uznał za bezsporne i przyznane przez pozwaną (art. 229 k.p.c.).

Sąd rozważył co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu.

Okoliczności faktyczne niniejszej sprawy, w tym wysokość kwoty pobranej przez pozwaną ze wspólnego rachunku stron, brak zgody powódki na taką operację finansową, okoliczność, że środki pieniężne stanowiły wyłączną własność powódki oraz dotychczasowy brak zwrotu powódce przez pozwaną zabranych środków pieniężnych nie były przez pozwaną D. P. kwestionowane. Pozwana uznała powództwo co do należności głównej czyli kwoty 50 000 USD.

Zgodnie z treścią art. 213 § 2 k.p.c. Sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Uznanie powództwa jest aktem dyspozycyjności materialnej pozwanego, który za zasadne uznaje zarówno roszczenie powoda, jak i przyznaje uzasadniające je przytoczone przez powoda okoliczności faktyczne, a w konsekwencji godzi się na wydanie wyroku uwzględniającego żądanie pozwu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 września 1983 roku, III CRN 188/83, OSNC 1984, nr 4, poz. 60).

Oświadczenie pozwanego może być złożone na rozprawie, którego treść stanowić będzie element protokołu rozprawy (art. 158 § 1 pkt 3 k.p.c.) – taką formę wybrała pozwana, bądź też może być dokonane poza rozprawą w piśmie procesowym skierowanym do sądu (art. 126 k.p.c.). Przedmiotem uznania pozwanego może być dochodzone przez powoda roszczenie w całości lub w określonej części. Uznanie powództwa powinno być - jak każda czynność procesowa - wyraźne oraz jednoznacznie określone i nienasuujące wątpliwości co do swej treści oraz zakresu, w jakim pozwany uznał żądanie pozwu. Następstwem skutecznego uznania powództwa jest wydanie wyroku uwzględniającego żądania pozwu.

Przepis art. 213 § 2 k.p.c. nie stanowi podstawy do badania i ustalania, czy będące przedmiotem uznania roszczenie rzeczywiście przysługuje stronie powodowej. Wyjaśnienie przyczyn skłaniających pozwanego do dokonania uznania z reguły pozwala na ocenę przesłanek skuteczności wyrażonego uznania, określonych w omawianym przepisie (zob. także A. J., Kontradiktoryjność a poznanie prawy w procesie cywilnym w świetle zmian Kodeksu postępowania cywilnego, PS 1998, nr 10, s. 63).

Sąd nie znalazł podstaw, które mogłyby uzasadniać, iż oświadczenie o uznaniu powództwa pozwanej było sprzeczne z prawem, zasadami współzycia społecznego lub miało na celu obejście prawa. Dokumenty przedłożone przez powódkę pozwalają sądzić, iż jej roszczenie jest zasadne, a pozwana przyznała, że pobrała z rachunku bankowego bez zgody matki środki pieniężne, które stanowiły wyłączną własność powódki. Pozwana nie wskazywała racjonalnych powodów, dla których do chwili obecnej nie oddała matce pieniędzy. Biorąc powyższe okoliczności pod uwagę, Sąd orzekł w punkcie I wyroku zgodnie z żądaniem pozwu.

Warto skrótowo zaznaczyć, że Sąd jako właściwą podstawą prawną roszczenia uznał przepis art. 415 k.c. regulujący reżim odpowiedzialności odszkodowawczej deliktowej. Do przesłanek odpowiedzialności deliktowej należą: zdarzenie, z którym system prawny wiąże odpowiedzialność na określonej zasadzie, oraz szkoda i związek przyczynowy między owym zdarzeniem a szkodą. Przy ustalaniu odpowiedzialności z tytułu czynów niedozwolonych znajdują zastosowanie przepisy ogólne dotyczące związku przyczynowego, szkody i sposobów jej naprawienia (art. 361-363 k.c.).

Przytoczony wyżej przepis art. 415 k.c. stanowi, że sprawca ponosi odpowiedzialność deliktową na zasadzie winy. Ustawodawca nie definiuje pojęcia winy. W judykaturze i piśmiennictwie przyjmuje się, że zawinione mogą być kwalifikowane wyłącznie zachowania bezprawne, przy czym za bezprawne należy kwalifikować czyny zakazane przez przepisy prawne obowiązujące w Polsce, bez względu na ich źródła, jak i za bezprawne uznaje się także zachowania sprzeczne z zasadami współzycia społecznego albo dobrymi obyczajami, a więc normami moralnymi powszechnie akceptowanymi w całym społeczeństwie lub grupie społecznej, nakazującymi lub zakazującymi określonego zachowania, mimo iż nie jest ono nakazane lub zakazane normą prawną (por. P. Machnikowski (w:) System prawa prywatnego, t. 6, s. 381; Z. Radwański, A. Olejniczak, Zobowiązania, 2008, nb 500).

W ocenie Sądu, działanie pozwanej wyczerpało dyspozycję art. 415 k.c. W pierwszej kolejności pozwana działała w sposób bezprawny, albowiem dokonała przywłaszczenia pieniędzy w kwocie 50 000 USD stanowiących własność powódki, ulokowanych na rachunku wspólnym rachunku bankowym powódki i pozwanej, w ten sposób, że dokonała przelewu tych środków na własny rachunek bankowy, do którego powódka nie uzyskała dostępu. Przy czym pozwana dokonała przelewu środków pieniężnych bez zgody powódki i bez jej wiedzy. Działała zatem bez zlecenia powódki i wbrew jej woli, co doprowadziło do powstania szkody majątkowej po stronie powódki w wysokości 50 000 USD.

Warto podkreślić, że zgodnie z przepisami ustawy prawo bankowe (Dz.U. z 2016 r. poz. 1988 t.j.) założenie wspólnego konta przez strony implikowało jedynie współposiadanie środków na nim zgromadzonych w żadnym razie nie zaś współwłasności, do której miałyby zastosowanie art. 197 k.c. Zgodnie z treścią art. 51a tejże ustawy, w przypadku rachunku wspólnego prowadzonego dla osób fizycznych, o ile umowa rachunku bankowego nie stanowi inaczej, każdy ze współposiadaczy rachunku może dysponować samodzielnie środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku oraz samodzielnie dokonywać nań wpłat, chyba że współposiadacze zdecydują w umowie rachunku bankowego inaczej, ustalając w niej granice korzystania z uprawnień posiadacza rachunku dla poszczególnych współposiadaczy, czego strony postępowania nie uczyniły. Skoro tak, to pozwana wprawdzie miało prawo wypłacić ze wspólnego konta choćby wszystkie środki tam zgromadzone powinna jednak zwrócić powódce tą część której była właścicielem, a w przedmiotowej sprawie całość środków zgromadzonych na wspólnym rachunku bankowym stron stanowiła własność powódki.

Konkludując, odnosząc się do przesłanek odpowiedzialności deliktowej, wypłata środków ze wspólnego konta przez pozwaną i brak ich rozliczenia z powódką spowodowała u niej szkodę w kwocie 50 000 USD, której wysokość została przyznana przez pozwaną. Powyższe doprowadziło do uwzględnienia w całości żądań powódki zgłoszonych wobec pozwanej.

Uznanie powództwa nie obejmowało roszczenia ubocznego czyli żądania zasądzenia od pozwanej ustawowych odsetek za opóźnienie od dnia 19 lipca 2016 roku. Sąd również w tym zakresie przychylił się do żądania powódki. Zaznaczyć trzeba, że jeśli chodzi o kwestię odsetek od zasądzonego świadczenia, to zgodnie z art. 359 § 1 k.c. odsetki od sumy pieniężnej należą się wtedy, gdy wynika to z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub decyzji innego

właściwego organu. Stosownie zaś do treści art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

W niniejszej sprawie świadczenie, jakie pozwana winna uiścić powódce należy do grupy świadczeń bezterminowych, tzn. takich, w których obowiązek ich spełnienia aktualizuje się dopiero z chwilą wezwania przez wierzyciela. W myśl art. 455 k.c., jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione po wezwaniu dłużnika do jego wykonania. Z tą też chwilą zobowiązanie dotychczas bezterminowe przekształca się w zobowiązanie terminowe, a na dłużniku spoczywa obowiązek niezwłocznego spełnienia świadczenia.

W niniejszej sprawie powinność wypłaty na rzecz powódki kwoty 50 000 USD aktualizowała się z momentem otrzymania przez pozwaną wezwania do zapłaty, to jest z dniem 11 lipca 2016 roku. W wezwaniu tym powódka wezwała do zapłaty należnej kwoty w terminie siedmiu dni od dnia otrzymania wezwania. Skoro pozwana w dniu 11 lipca 2016 roku otrzymała wezwanie do zapłaty, a zatem od tego dnia liczono 7-dniowy termin, który pozwana miała na wypłatę świadczenia. Bezskuteczny upływ tego terminu oznaczał, że pozwana od dnia 19 lipca 2016 roku pozostawała w opóźnieniu z płatnością i w konsekwencji rodzi to obowiązek zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie od zasądzonej kwoty.

Mając na względzie wskazane powyżej okoliczności oraz treść przytoczonych w uzasadnieniu przepisów prawa zasadnym stało się orzeczenie jak w sentencji.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania Sąd wydał w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, wyrażoną w art. 98 k.p.c. i obciążył obowiązkiem zwrotu kosztów procesu pozwaną jako stronę przegrywającą sprawę. W konsekwencji od pozwanej na rzecz powódki zasądzono kwotę 7 200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, których wysokość została ustalona w oparciu o stawki taryfowe obowiązujące w dacie wniesienia pozwu, to jest przewidziane w § 2 pkt 6 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800) oraz kwotę 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Pozwana została także obciążona obowiązkiem zwrotu opłaty sądowej od pozwu w kwocie 9 625 zł, a mając na uwadze, że powódka została częściowo zwolniona od obowiązku wnoszenia opłaty to jest w 1/3 części, to na rzecz powódki zasądzono kwotę 6 507 zł, stanowiącą 2/3 uiszczonej opłaty od pozwu. Na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Tarnowie zasądzono pozostałą nieuiszczoną dotychczas część opłaty, to jest kwotę 3 118 zł, do czego podstawę stanowił art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. z dnia 21 kwietnia 2016 r., Dz.U. z 2016 r. poz. 623).